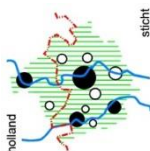

NIEUWSBRIEF

April 2017 nr. 4

STICHTS-HOLLANDSE HISTORISCHE VERENIGING

opgericht in 1957

gevestigd te Woerden

Werkgebied: De (voormalige) gemeenten: Bodegraven, Driebruggen, Harmelen, Kamerik, Linschoten, Montfoort, Oudewater, Snelrewaard, Willeskop, Woerden, Zegveld
Adres: Bekenlaan 20, 3448 XC Woerden / tel. 06-50 25 78 22 / mail@shhv.info / www.shhv.info
Bank: IBAN: NL42 RBRB 0943 3513 40 t.n.v. Stichts-Hollandse Historische Vereniging te Woerden
KvK-nummer: 40.46.44.34

Uit het bestuur

Van de voorzitter

De Schat van Woerden – wie weet meer?

Op zaterdag 18 maart jl. was onze vereniging present in de Ideeënwinkel in Woerden. Los van het promoten van de SHHV stonden we er ook met een wel heel apart doel: meer informatie verzamelen van het publiek over De Schat van Woerden. En, wie weet, kunt u ons helpen!

Op 8 juni 1972 werd bij graafwerkzaamheden voor de bouw van de toenmalige Nederlandse Middenstandsbank op de hoek van de Jan de Bakkerstraat en de Voorstraat een kannetje met munten gevonden. Het ging om 367 zilveren munten en enkele gouden exemplaren die rond het jaar 1424 werden begraven. Bekend is dat zo'n 200 munten verhuisden naar het hoofdkantoor van de NMB, die later is opgegaan in de ING Bank. De laatste beschouwde na enige tijd het bewaren van muntschatten niet meer als een van haar kerntaken en droeg de verzameling over naar de Nederlandsche Bank.

Tot de NMB-schat behoorden ook twee exemplaren van de Zilveren braspensing van Hertog Jan zonder Vrees.
Foto: nederlandsemunten.nl

Vermoedelijk berust die collectie daar nog steeds. De overige munten zijn voor het grootste deel terecht gekomen in een vitrine in het Woerdense NMB-gebouw. Een klein deel lijkt te zijn terecht gekomen in het Koninklijk Penningenkabinet in Den Haag en een dertiental munten werd te koop aangeboden (!) door de in oprichting zijnde Woerdense VVV, kennelijk met het doel om met de opbrengst van de verkoop de oprichtingskosten deels te financieren.

Uit een krantenverslag is ook bekend dat een collectie munten destijds, bij de openingshandeling van de bank, door de loco-burgemeester in een kistje werd aangenomen ten behoeve van het Gemeentemuseum, nu Stadsmuseum. Nu ligt in het Stadsmuseum een vergelijkbaar kannetje met een paar munten. Navraag bij de toenmalige conservator leert dat deze objecten al in het bezit van het museum waren voordat de "NMB-schat" werd gevonden. Er is dus sprake van een *tweede* schat! Maar waar die vandaan komt weet niemand meer. En gek genoeg ontbreekt ook het door de NMB aangeboden kistje met muntjes in het museum. Daarom zitten we met allerlei vragen, zoals: waar is het kistje met de muntjes gebleven? En wat is er gebeurd met de in het NMB-gebouw tentoongestelde munten nadat dit kantoor, als gevolg van het opgaan in de ING Bank, werd gesloten? Wie waren de kopers van de "VVV-munten"?

Aannemer vindt „schat“ bij grondwerkzaamheden
Muntstukken zijn ongeveer 600 jaar oud

Versillende munten
De munten moeten om de juiste heer komt en waarde te schatten eerst worden schoongemaakt. Vast is komen te staan dat deze munten in ieder geval dateren uit het einde van de 14e eeuw.

In die tijd waren er verschillende munten in omloop. Het identificeren van deze guldstukken is een moeilijke taak. In die tijd kregen de graafschappen en hertogdommen een definitieve gestalte. Ook de belangrijke van de steden nam toe. Hierdoor breidde eveneens het muntwezen zich enorm uit omdat deze graafschappen en steden veelal hun eigen munten sloegen.

„Eigen zegel“
Edelen, burgemeester en schepenen hadden ieder hun eigen zegel dat veelal is terug te vinden op de in die tijd gangbare muntstukken. Mevrouw R. van der Meer, deskundige van het Muntkabinet, deed ons mede dat in die tijd guldstukken soms meer dan honderd jaar in omloop bleven. Hieruit zou men mogen concluderen dat sommige gevonden munten nog ouder zijn dan ongeveer 600 jaar.

De ongeveer 300 gevonden munten van zilver en goud. De gouden zijn bijzonder groot in verhouding tot hun dikte. De zilveren eveneens, maar deze zijn zoals nu bekend in vier verschillende maten gevonden. Waarschijnlijk zullen de munten in omloop zijn gebracht door de graven van Holland en enkele andere „kleinere“ grote heren. Het is niet uitgesloten, althans mevrouw Van der Meer, dat er zelfs bij zijn afkomsting van de hertog van Beieren, de munt die Woerden 600 jaar geleden stadsrechten verleende.

Samen delen
De ophenging van de waardevolle vondst zal volgens de Monumentenwet ten goede komen aan de vinder en de eigenaar van de grond. In dit geval de Nederlandse Middenstandsbank. De heer Van Stavoren toonde zich duidelijk verrast met de vondst, vooral met een van de gouden munten, die, in tegenstelling tot de anderen, bijzonder schoon was. Uit de gouden munt die de heer Van Stavoren ons boonde hadden de geïnteresseerde vinders zelf al kunnen constateren dat deze daterende uit het jaar 1400.

Jacobakamnetje
Het kruikje is een zogenaamd Jacobakamnetje en kan zonder meer een waardevolle vondst worden genoemd. Deze kruikjes werden omstreeks het jaar 1400 geïmporteerd uit het Duitse Rijnland in de omgeving van Keulen.

Houttuin Sluipwijk tijdelijk gesloten
Woerden — Het jongeren centrum Houttuin Sluipwijk zal met ingang van zaterdag 17 juni tijdelijk worden gesloten in verband met een interne verbouwing. De bediening van het stichtingsgebouw is om het gebouw — de boerderij aan de Linschoterweg — medio september weer open te stellen voor bezoekers. Tevens wil het bestuur zich in deze tijd dat de boerderij gesloten is betrekken over een schied museum voor

Miss Woerden 1372 in drievoud

WOERDEN — Tijdens grondwerk. Boven: Joop Steenkamer (links).
Woerdense Courant, 15 juni 1971.

En waar komt de (eerste) Schat vandaan die nu wel in het Stedsmuseum ligt? Weet iemand iets van de munten die naar Den Haag zijn gegaan, of die nu bij de DNB liggen? Kortom, een mooie uitdaging om dit stukje geschiedenis te helpen ontrafelen? Heeft u informatie, aanwijzingen of suggesties? Mail ons op mail@shhv.info of neem telefonisch contact op. We zijn benieuwd en wie weet kunnen we later over de resultaten berichten in ons blad Heemtijdinghen! Tot slot nog een tip: meld je vast aan voor de excursie naar het Stoomgemaal Teijlingens! Kijk voor informatie op pagina drie van deze Nieuwsbrief.

Niek de Kort – voorzitter SHHV

Komende activiteiten

Dinsdag 25 april, 20.00 uur

Woerden als Garnizoensstad - Een lezing door Rob Alkemade

Locatie: De Dam, Wilhelminaweg 79 te Woerden

*Het Arsenal te Woerden, situatie omstreeks 1959.
Foto: Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.*

Woerden was eeuwenlang een vestingstad; over de ontwikkelingsgeschiedenis van de vestingwerken en de forten bij Woerden is al veel en uitgebreid geschreven. Over de militairen, die tot ver in de negentiende eeuw in Woerden gelegerd waren, is veel minder bekend. In deze lezing wordt ingegaan op de historie van Woerden als garnizoensstad tussen 1815 en 1879, toen er officieel een einde kwam aan die status. Tegen de achtergrond van de aanleg van de Nieuwe Hollandse Waterlinie, waardoor de Oude Hollandse Waterlinie zijn functie verloor, licht Rob Alkemade het belang van het garnizoen voor Woerden toe en de invloed van dit alles op het dagelijks leven in het stadje.

Na een inleiding over de in Woerden gelegerde militairen in de 17e en 18e eeuw komen onder meer de organisatie van het militair apparaat in Woerden, de omvang en taken van het garnizoen en de relatie tussen burgers en soldaten in de negentiende eeuw aan de orde. Rob Alkemade werkt sinds 1990 in verschillende functies bij het Regionaal Historisch Centrum Rijnstreek en Lopikerwaard (voorheen het Streekarchief Rijnstreek) te Woerden. Hij houdt zich al ruim dertig jaar bezig met onderzoek naar de geschiedenis van het Stichts-Hollands grensgebied en publiceert daarover regelmatig in lokaal- en regionaal-historische tijdschriften, waaronder onze eigen uitgave Heemtijdinghen.

NIEUWSBRIEF

April 2017 nr. 4

Foto: Rijksmonumenten

Rams Woerthe is een prachtig voorbeeld van Jugendstil. Het kwam gereed in 1899 en werd in 1917 verkocht aan de Gemeente Steenwijk. Vanaf 2016 is het in bezit van de Vereniging Hendrick de Keyser. Bijzonder is dat tijdens de Koude Oorlog in het gebouw een commandocentrum was gevestigd!

De exacte kosten per persoon van deze excursie zijn op dit moment nog niet bekend maar liggen rond € 59,00. Dit is (onder voorbehoud) inclusief het vervoer per autobus, alle entrees, koffie/thee, lunch (exclusief drankjes) en de borrel. Meer informatie in de komende Nieuwsbrief. Aanmelden is verplicht en de vooraanmelding staat vanaf heden open. Neem contact op met Marianna Kersten (kersten33@kpnplanet.nl of telefoon 0348-415528) en laat u op de voorlopige deelnemerslijst plaatsen want we rijden met één bus en ... vol is vol!

Wetenswaardigheden

Online geschiedenismagazine

HISTORIEK

is een online geschiedenis-magazine dat zich richt op iedereen die interesse heeft

in geschiedenis. Het wordt verzorgd door enthousiaste vrijwilligers en met grote regelmaat verschijnt een nieuwsbrief met leuke wetenswaardigheden. Je kunt je daarop gratis abonneren via de website die bovendien allerhande informatie verschaft.

Neem een kijkje op <http://historiek.net/>.

Vrijdag 23 juni 2017 – Middeleeuwen Symposium - Zutphen

Foto: Michiel Verbeek

Op 23 juni vindt in de Zutphense Walburgiskerk het Middeleeuwen Symposium 2017 plaats. Dit jaar is het thema: Handel en Hanze in Noordwest-Europa. De Hanze spreekt tot de verbeelding door haar combinatie van solidariteit, daadkracht en ondernemerschap, zeker nu in Europa wordt gezocht naar pragmatische vormen van samenwerking. Maar hoe werkte de Hanze precies? En wanneer werkte het niet? Het Middeleeuwen Symposium 2017 biedt nieuwe inzichten in deze belangengemeenschap van steden en kooplieden. Zes sprekers namens diverse universiteiten delen graag hun inzichten met professionals, studenten en geschiedenis-liefhebbers. Er is voldoende tijd ingeruimd voor vragen, discussie en kennismaking en voor bezichtiging van de kerk. Kortom: een unieke

kans om kennis te maken met een nieuwe generatie historici en om veel te leren over de Middeleeuwen. U vindt het complete programma op: www.middeleeuwen-symposium.nl

Gezocht

Het bestuur is nog steeds op zoek naar kandidaten voor de functie van 2^e secretaris, en voor het versterken van de activiteitencommissie. Suggesties? Bericht ons op mail@shhv.info. Vast veel dank.

Deze Nieuwsbrief is namens het bestuur samengesteld, onder dank aan de vele informanten en tipgevers. **Suggesties voor de volgende Nieuwsbrief? Mail de informatie naar mail@shhv.info**